

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Kiiret lairibateenust võimaldavate elektroonilise side võrkudega liitumiseks toetuse andmise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Määruse eelnõuga kehtestatakse kiiret lairibateenust võimaldavate elektroonilise side võrkudega liitumiseks toetuse andmise tingimused ja kord.

Määruse alusel antava toetusega hüvitatakse abikõlblikus sihtpiirkonnas asuvate füüsilistest ja juriidilistest isikutest lõppkasutajatele kiiret lairibateenust (edaspidi lairibateenus) võimaldavate kaabel- või traadita (*Fixed Wireless Access*) püsühendusvõrkudega liitumisega seotud kulusid. Liitumisega seotud kulude hüvitamiseks antakse lõppkasutajatele toetust käesolevas määruses sätestatud ulatuses, tingimustel ja korras.

Toetust antakse avatud taotlusvoorude kaudu lõppkasutajatele.

Toetusmeetme elluvijja ja käesoleva määrusega sätestatud nõuete ja tingimuste täitmise üle järelevalve teostaja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

Riigi 2020. aasta lisaeelarvega on toetusteks kokku ette nähtud 9 miljonit eurot.

2020. aasta riigi lisaeelarvega on ette nähtud kokku 15 miljonit eurot internetiühenduste arendamiseks turutõrke piirkondades. Sellest 9 miljonit eurot on vastavalt Vabariigi Valitsuse 27.04.2020 istungi protokollis nr 29 päevakorrapunkti nr 3 „Ministrite kehtestatavate toetusmeetmeid käsitlevate määruste eelnõude ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala meetmete kavade heakskiitmine“ otsusele punktile 1.10 ette nähtud kiiret lairibateenust võimaldavate elektroonilise side võrkudega liitumiseks.

Toetuse maksimaalne suurus ühe lõppkasutaja kohta on 300 eurot. Selle eest on lubatud lõppkasutaja juurdepääsuvõrguga liitumiseks osta ja paigaldada lõppkasutaja terminalseadmeid, vajadusel osta ja paigaldada lõppkasutaja siderajatisi, aga ka ehitada välja liin kaabeljuurdepääsuvõrgu lõpp-punkti ja lõppkasutaja aadressiobjekti vahel.

Toetuse andmine vastab Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2019–2023 aluspõhimõttele 13.17. „Lisaks kiiretele ühendustele õhus, maal ja merel on vaja ka kiireid andmesideühendusi. Jätkame ülikiire interneti püsühenduse välja arendamist“ ja täidab sellega pandud ülesande „Viimase miili toetusmeetmete käivitamine 2020. aasta lisaeelarve vahenditest“¹.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lg 1 alusel.

1.2 Eelnõu ettevalmistajad

¹https://www.valitsus.ee/sites/default/files/content-editors/valitsus/RataseIivalitsus/vabariigi_valitsuse_tegevusprogramm_2019-2023_7.5.2020_0.pdf

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud ning keeleteoimetus teinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi sideosakonna nõunik Raigo Iling (tel: 639 7681, e-post: raigo.iling@mkm.ee). Eelnõule tegi õigusliku analüüsi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normaks (tel: 715 3403, e-post: anne-ly.normak@mkm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 5 peatükist, 18 paragrahvist ja ühest lisast.

Riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel võib minister kehtestada määrusega tingimused ja korra ministeeriumi valitsemisala vahendite arvelt riigisisese toetusprogrammi elluviimiseks, toetusprogrammist vahendite saamiseks ning saadud vahendite kasutamiseks, kui nimetatud tingimused ja kord ei tulene muust õigusaktist.

Peatükk 1 hõlmab üldsätteid ja koosneb neljast paragrahvist.

Eelnõu § 1 sätestab määruse kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse määrusega lõppkasutajale kiiret lairibateenust (edaspidi *lairibateenus*) võimaldava kaabel- või traadita (*Fixed Wireless Access*) püsiühendusvõrguga liitumise kulude hüvitamiseks toetuse andmise tingimused ja kord. Kiire lairibateenuse all on mõeldud vähemalt 30 Mbit/s kiirusega teenust.

Lõige 2 viitab, et toetuse andmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 28. aprilli 2020. a määrusest nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“².

Lõikes 3 määratakse määruse alusel toetatavate tegevuste abikõlblik sihtpiirkond. See moodustub määruse lisas loetletud aadressiobjektidest. Oluline on märkida ära, et aadressiobjekti olemine lisas ei tähenda automaatselt õigust saada toetust. Toetust ei saa nende aadressiobjektide jaoks liitumise teostamiseks, kus juba kasutatakse vähemalt 30 Mbit/s püsiühendust, st. ei toetata tegevusi, mis on juba tehtud.

Lisa koostamise aluseks on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti hallatav andmekogu nimega „Sideteenuse katvuse, kasutuse ja võimaluste kaardistuse infosüsteem“ (edaspidi *infosüsteem*), mis on asutatud elektroonilise side seaduse § 100² alusel,³ ning ettevõtjatega peetud avaliku konsultatsiooni tulemused.

Avalik konsultatsioon

Infosüsteemi põhjal koostatud aadressiobjektidel teada olevate lairibaühenduste allalaadimiskiiruste alusel algatas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet avaliku konsultatsiooni tuvastamiseks ettevõtjate lähiaastate plaane lairibavõrkude arendamisel.

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052020038?leiaKehtiv>

³ Kättesaadav: www.netikaart.ee

Ajavahemikul 8.05.2020 kuni 8.06.2020⁴ toimunud avaliku konsultatsiooni ajal paluti kõigil Eestis tegutsevatel sideettevõtjatel kontrollida üle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti koostatud andmebaasi andmete paikapidavus ning anda teada ka enda järgmise 3,5 aasta investeerimisplaanid lairibavõrkudesse. Täpsemalt palus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor oma 8.05.2020 kirjas ettevõtjatel esitada info juba olemasolevate või lähima 3,5 aasta jooksul kavandatavate **järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrgu tingimustele**⁵ vastavate juurdepääsuvõrkude kohta.

Lähtudes üldise grupierandi määruse artikkel 2 punktist 138 ja lairiba suuniste punktist 58, peab järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrk olema järgmiste omadustega:

- 1) tagab lõppkasutajale usaldusväärse ja väga kiire (*very fast*) lairibateenuse optilise (või samaväärse tehnoloogiaga) sidevõrgu kaudu, mis asub lõppkasutaja ruumidele piisavalt lähedal, et tagada väga suure kiiruse tegelik pakkumine;
- 2) toetab erinevaid täiustatud digitaalseid teenuseid, sh ühendatud järgmise põlvkonna võrguteenused; ning
- 3) pakub oluliselt suuremaid üleslaadimiskiirusi (võrreldes põhilairibavõrkudega).

Põhilairibavõrkudeks (*basic broadband networks*) loetakse võrke, mis võimaldavad allalaadimiskiirust alla 30 Mbit/s ja mis oma pakutavate kiiruste ja kvaliteedi osas ei suuda pakkuda tänapäeva vajadustele vastavat lairibateenust. Põhilairibavõrk on juurdepääsuvõrk, mis kasutab selliseid tehnoloogiaid nagu asümmeetrilised digitaalsed abonendiliinid (kuni ADSL2+ võrgud), täiustamata kaabelvõrgud (näiteks DOCSIS 2.0), täiustamata kaabelvõrgud, kolmanda põlvkonna mobiilivõrgud ja satelliitsüsteemid.

Lairiba suuniste järgi on järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrgud turu ja tehnoloogia praegusel arenguetaapil:

- kiudoptilised juurdepääsuvõrgud (FTTx): FTTx hõlmab FTTC (*fiber to the cabinet*, valguskaabel viimase välikapini), FTTN (*fiber to the node*), FTTP (*fiber to the premise*), FTTH (*fiber to the home*) ja FTTB (*fiber to the building*);
- täiustatud ajakohastatud kaabelvõrgud: need peavad lairiba suuniste joonealuse märkuse 73 kohaselt kasutama vähemalt kaabelmodemi standardit DOCSIS 3.0;
- teatavad täiustatud traadita juurdepääsuvõrgud, mis suudavad pakkuda lõppkasutajale usaldusväärset suurt kiirust.

Lairiba suuniste joonealune märkus 71 aitab selgitada, mida täiustatud traadita juurdepääsuvõrgu all mõeldakse: „Võttes arvesse täiustatud traadita tehnoloogiate, nagu LTE-Advanced, kiiret arengut ja LTE või Wi-Fi laienevat kasutuselevõtmist turul, võiks järgmise põlvkonna paiksed traadita juurdepääsuvõrgud (mis võivad põhineda näiteks kohandatud mobiil-lairibatehnoloogial) olla teatavatel tingimustel elujõuliseks alternatiiviks teatavatele traadipõhiste järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkudele (näiteks FTTCab). Kuna **traadita ülekanne on „jagatud“ (kiirus kasutaja kohta sõltub ühendatud kasutajate arvust kaetud alal)** ja sõltub vältimatult **kõikuvatest keskkonnatingimustest**, võib järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrke minimaalse, järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrgult eeldatavate allalaadimiskiiruste pakkumiseks lõppkasutaja kohta vaja olla kasutusele võtta **teatava tiheduse ja/või täiustatud konfiguratsioonides** (näiteks suunatud antennid ja/või mitu antenni). Kohandatud mobiil-lairibatehnoloogial põhinev järgmise põlvkonna traadita juurdepääsuvõrk peab tagama kindlates kohtades asuvatele kasutajatele ka nõutava teenuse

⁴ Avaliku konsultatsiooniga seotud materjalid on kättesaadavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel: https://www.ttja.ee/et/lairiba_teine_etapp

⁵ Vt lairiba suuniste peatüki 3.1 punkte 57 ja 58

kvaliteeditaseme, teenindades samal ajal kõnealuses piirkonnas kõiki muid liikuvaid lõppkasutajaid.“

Saatjate tihedus ja konfiguratsioon

Selleks, et raadiolahendus vastaks täiustatud traadita juurdepääsuvõrgu kriteeriumitele ehk oleks võimalik teatud piirkonna (küla, asula jne) kõikidele majapidamistele tagada samaaegne minimaalne nõutud kiirus (30 Mbit/s), ei piisa enam ühes mastis olevast saatjast, mis on küll võimeline ehk teenindama üksikuid kliente, kuid mitte oluliselt suuremat arvu või lausa enamikku masti piirkonnas olevaid kliente (aadressiobjekte). Selleks, et lugeda üks piirkond kaetuks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrguga (nagu valgete alade kaardistuse osas ütleb lairiba suunise punkti 78a joonealune märkus 92), peaks juba praegu või investeringukavades olema paigas vajalik minimaalne saatjate tihedus ja konfiguratsioon. Praegune võimekus pakkuda üksikutele lõppkasutajatele kiiret või ülikiiret lairibaühendust ei taga seda tulevikus nõudluse suurenemisel ülejäänutele masti piirkonnas asuvatele kasutajatele.

Võttes arvesse, et toetusmeede on mõeldud juurdepääsuvõrgu passiivse lairibataristu rajamise toetamiseks eelkõige maapiirkondades, kus tarbijate arv on väike, ei ole tõenäoline, et sideettevõtjate jaoks oleks majanduslikult tasuv täiendavate mastide püstitamine viisil, mis võimaldaks kindlalt tagada vähemalt 30 Mbit/s kiirusega lairibaühenduse kõigile piirkonnas asuvatele aadressiobjektidele. Peale rahaliste kulutuste on vaja leida mastide püstitamiseks vajalikud kinnistud, mis tähendab maaomanikega läbirääkimisi ning ei pruugi tulemuseks anda sellist mastide paigutust, nagu vaja oleks.

Alternatiivseid lahendusi mastide asemel, nagu kõrgemad hooned või muud sobivad ehitised (korstnad jne), on maapiirkondades vähe. Lisaks on looduslikud tingimused, nagu otsenähtavust takistavad puud majade ümbruses, mis oluliselt piiravad signaalide levimist ning eeldavad kõrgete mastide kasutamist. Ühe 120 m (ehk tavapärase mobiilmasti kõrgus) kõrguse masti valmistamine maksab hinnanguliselt 120 000 eurot⁶ (lühemad mastid maksavad proportsionaalselt vähem).

Looduslikud takistused

Eeldusel, et eelmises punktis mainitud vajalik saatjate tihedus on tagatud, peab selleks, et raadiovõrk vastaks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrgu kriteeriumitele, hea raadioühenduse tagamiseks olema saatja ja vastuvõtja vahel ka otsenähtavus. Takistavad tegurid, nagu kõrgemad hooned või metsad, mäed ja orud, muudavad otsenähtavuse tagamise kõigile piirkonna aadressiobjektidele liiga kalliks või aadressiobjekti omanikele/kasutajatele isiklikult vastuvõetamatuks (näiteks vajadus kõrgete puude eemaldamiseks maja ümbrusest).

Sagedusloaga sageduste kasutamine

Selleks, et tagada nõutav teenuse kvaliteeditase, peavad raadiolahendusega võrgud kasutama lõppkasutajaga ühendamiseks sagedusloaga sagedusi, kuna ainult operaatori ainukasutuses olevad sagedused tagavad operaatorile võimaluse tagada oma võrgus kindel kvaliteet ilma häireteta. Vastavalt Eesti raadiosagedusplaani § 2 lõikele 3 peab tegemist olema primaarse kasutusrežiimiga, kuna ainult seda raadioseadet kaitstakse teise raadioseadme põhjustatud häirete eest. Täiendavalt on olemas ka sekundaarne kasutusrežiim, aga seda ei kaitsta teise raadioseadme põhjustatud häirete eest ja sellise raadioseadme kasutamine ei tohi tekitada häireid primaarset kasutusrežiimi omavale raadiosideteenistusele.

⁶ Vt kiire interneti ühenduste („viimase miili“) rajamise analüüs ja ettepanekud lisa 1. https://www.mkm.ee/sites/default/files/kiire_interneti_uhenduste_viimase_miili_analuus_ja_ettepanekud.pdf

Konsultatsiooni tulemused

Avalikul konsultatsioonil esitas oma tagasiside kokku 6 ettevõtet (Citynet OÜ, Eesti Andmesidevõrgu AS, Elektrilevi OÜ, Sindi Telekom OÜ, Telia Eesti AS, Telset AS).

Olemasoleva info uuendamise (teadaolevast parema kiiruse olemasolust teavitamisel) ja kavandatavatest investeringutest teada andmisel vähenes algselt teadaolev valge ala 56173 aadressi võrra. Oluline on siinkohal välja tuua, et nende aadresside hulgas on siiski ka Elektrilevi poolt kuni 2023. aasta lõpuni tehtavad investeringud, millesse panustab riik 20 miljonit eurot toetust vastavalt 2018. aastal läbi viidud avalikule konkursile. Seega vähenes valge ala täiendavatest erainvesteeringutest tulenevalt 21 839 aadressi võrra.

Kõik esitatud info ja investeerimisplaanid hõlmasid ainult kaabelvõrke.

Kuna avaliku konsultatsiooni alguses lubati ettevõtjatele, et kõiki nende esitatud investeerimisplaanide käsitletakse vastavalt avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punktile 17 asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabena, siis ei kuulu konkreetsed investeerimisplaanid avalikustamisele. Kogu esitatud info on valge ala määramisel võetud arvesse koondina.

Sihtpiirkonna ülevaade

Kuna 2020. aasta lisaelarves ettenähtud 15 miljonit eurot lisaelarve on seletuskirja kohaselt mõeldud „kiire interneti püsiühenduse laiendamiseks maapiirkondades, sh ettevõtetele eelkõige kaugtöö ja -teenuste võimaldamiseks“ ja „väljaspool kiiret interneti püsiühendust võimaldavaid võrkusid (nn valgel alal) asuvatele kodudele, ettevõtetele liitumiseks vähemalt 30 Mbit/s andmekiirust võimaldavate kaabel- või traadita püsiühendusvõrkudega“, siis eemaldati aadressiobjektide nimekirjast ka kõik linnades või vallasisesest linnades (asustusüksustena) asuvad aadressiobjektid.

Lisas on kõik väljaspool linnu olevad aadressid, sh. ka need, kus täna on tehniline võimekus vähemalt 30 Mbit/s lairibateenuse tarbimiseks. Oluline on siinkohal siiski asjaolu, et toetust ei saa nende lisas olevate aadressiobjektide jaoks, mis juba on liitunud 30 Mbit/s kiirusega lairibateenusega, kuna määruse alusel ei toetata tegevusi, mis on juba tehtud

Ülevaade väljavõetud linnadest ja vallasisestest linnadest on leitav allolevast tabelist:

Linn/vallasisene linn	Aadresse kokku	Valge ala aadresse	Valge ala %
Harju maakond, Lääne-Harju vald, Paldiski linn	810	713	88%
Ida-Viru maakond, Narva linn	7846	6306	80%
Ida-Viru maakond, Sillamäe linn	1362	1086	80%
Jõgeva maakond, Mustvee vald, Mustvee linn	764	522	68%
Harju maakond, Loxsa linn	430	260	60%
Ida-Viru maakond, Narva-Jõesuu linn	943	522	55%
Harju maakond, Anija vald, Kehra linn	449	243	54%
Ida-Viru maakond, Kohtla-Järve linn	3050	1569	51%
Harju maakond, Maardu linn	3774	1657	44%
Lääne-Viru maakond, Viru-Nigula vald, Kunda linn	362	155	43%
Ida-Viru maakond, Jõhvi vald, Jõhvi linn	2006	792	39%
Ida-Viru maakond, Lüganuse vald, Püssi linn	189	72	38%

Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn	610	207	34%
Ida-Viru maakond, Lüganuse vald, Kiviõli linn	773	260	34%
Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn	429	132	31%
Lääne-Viru maakond, Tapa vald, Tamsalu linn	528	162	31%
Järva maakond, Paide linn	1381	419	30%
Hiiu maakond, Hiiumaa vald, Kärdla linn	1093	316	29%
Rapla maakond, Rapla vald, Rapla linn	1041	284	27%
Järva maakond, Türi vald, Türi linn	1543	412	27%
Viljandi maakond, Mulgi vald, Abja-Paluoja linn	409	88	22%
Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn	442	87	20%
Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn	385	72	19%
Pärnu maakond, Pärnu linn	7502	1372	18%
Lääne-Viru maakond, Tapa vald, Tapa linn	1333	226	17%
Lääne maakond, Haapsalu linn	2081	319	15%
Harju maakond, Saue vald, Saue linn	1226	168	14%
Viljandi maakond, Viljandi linn	3551	402	11%
Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Jõgeva linn	842	94	11%
Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Põltsamaa linn	1204	132	11%
Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn	2816	306	11%
Harju maakond, Keila linn	1749	184	11%
Tartu maakond, Peipsiääre vald, Kallaste linn	408	42	10%
Lääne-Viru maakond, Rakvere linn	3224	287	9%
Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Võhma linn	297	25	8%
Harju maakond, Tallinn	29683	2391	8%
Viljandi maakond, Mulgi vald, Mõisaküla linn	409	30	7%
Tartu maakond, Tartu linn	11064	662	6%
Pärnu maakond, Tori vald, Sindi linn	1273	71	6%
Põlva maakond, Põlva vald, Põlva linn	679	0	0%
Põlva maakond, Räpina vald, Räpina linn	721	0	0%
Tartu maakond, Elva vald, Elva linn	1799	0	0%
Valga maakond, Otepää vald, Otepää linn	897	0	0%
Valga maakond, Tõrva vald, Tõrva linn	900	0	0%
Valga maakond, Valga vald, Valga linn	2547	0	0%
Võru maakond, Antsla vald, Antsla linn	608	0	0%
Võru maakond, Võru linn	2167	0	0%
KOKKU	109599	23047	

Alljärgnevalt on ülevaade maakondade kaupa:

Maakond	Aadresside arv koos linnadega	Aadresside arv ilma linnadeta
Harju maakond	93585	55464
Tartu maakond	35785	22514
Pärnu maakond	28720	18950
Ida-Viru maakond	27504	11310
Lääne-Viru maakond	21122	15675
Viljandi maakond	16465	10924
Rapla maakond	15465	14424
Võru maakond	15348	12573
Saare maakond	15141	12325
Jõgeva maakond	11820	9010
Valga maakond	10868	6524
Järva maakond	10800	7876
Põlva maakond	10361	8961
Lääne maakond	8772	6691
Hiiu maakond	4978	3885
	326734	217106

Eelnõu § 2 puudutab riigiabi.

Lõigetes 1 kuni 8 on märgitud riigiabi reeglitega seonduv ja selle rakendamine antud määruse osas.

Määruse alusel eraisikutele antav toetus ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 ja konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses.

Kui määruse alusel antav toetus on käsitatav horisontaalse vähese tähtsuse abina komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), tähenduses, järgitakse vastavas määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatut. Sellise abi piirmäär ühe ettevõtja kohta on 200 000 eurot kolme aasta peale. Komisjoni määruse 1407/2013 artikkel 3 lõike 2 kohaselt ei tohi liikmesriigi poolt ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma mis tahes kolme majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Sama lõige toob erisusena, et ühele tasu eest kaupu vedavale maanteetranspordiettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi sama perioodi jooksul ületada 100 000 eurot.

Kui määruse alusel antav toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele vastavalt Komisjoni määruse (EÜ) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), tähenduses, järgitakse vastavas määruses ja maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 20 sätestatut. Sellise abi piirmäär on ühe ettevõtja 25 000 eurot kolme aasta peale.

Kui määruse alusel antav toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina kalandus- ja vesiviljelusvaldkonnas tegutsevatele ettevõtjatele vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45—54), tähenduses, järgitakse vastavas määruses ja kalandusturu korraldamise seaduse §-s 46 sätestatut. Sellise abi piirmäär on ühe ettevõtja kohta 30 000 eurot kolme aasta peale.

Eelnõu § 3 järgi on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet toetusmeetme rakendaja, kes menetleb toetus taotlusi, teeb väljamakseid ja järelevalvet.

Eelnõu §-s 4 on selgitatud määruse eelnõus kasutatavat terminoloogiat.

Lõikes 1 defineeritakse elektroonilise side juurdepääsuvõrk.

Lõige 2 defineerib lairibateenuse. Vastavalt ELis kasutatud klassifitseerimisele peetakse kiireks vähemalt 30 Mbit/s kiirusega lairibateenust. Tagatud andmeedastus tähendab, et lõppkasutaja saab tellitud kiirust kasutada igal ajahetkel, see kiirus ei kõigu sõltuvalt teistest kasutajatest samal ajal jne.

Lõige 3 defineerib juurdepääsuvõrguga liitumise teostamise. Fixed wireless lahendusi arvestades on võimalik ühenduspunkt või lõpp-punkt rajada aadressiobjekti ruumidesse paigaldades lairibateenuse seadmed. Kaabelvõrkude puhul võib aga ehitada liini, seda kas koos või ilma terminalseadmeteta – vastavalt lõppkasutaja ja sideettevõtja vahelisele kokkuleppele. Kortermajade puhul on aadressiobjekti ruumina mõeldud toetuse saaja poolt kasutatavat korterit, kuhu liitumine teostatakse.

Lõige 4 defineerib lairibateenuse terminalseadmed. Terminalseadmete all on mõeldud kaabel- või traadita lairibavõrgu sideseadet, modemit ja ruuterit. Sideseade käesoleva lõike tähenduses ei ole arvuti, sülearvuti, mobiiltelefon, tahvelarvuti või muu taoline seade. Määruse eesmärk on võimaldada inimestel liituda püsiühendusega ning mitte toetada samuti terminalseadmetena defineeritavate mobiiltelefonide, tahvelarvutite jne ostmist.

Lõikes 5 defineeritakse lõppkasutaja siderajatised. Siin on mõeldud näiteks posti, masti, kaablitoru, antennivarrast ja seadmekappi või -kilpi. Need kõik on vajalikud raadiovõrkude (mobiil ja traadita püsiühenduse (*Fixed wireless*)) parema levi tagamiseks, vajadusel otsenähtavuse tagamiseks saatja ja kliendi juures asuva vastuvõtja vahel ning vastuvõtja ning terminalseadme ühendamiseks. Kaabelvõrkude puhul tähendab passiivtaristu on ilma ühegi aktiivse komponendita juurdepääsuvõrgu osa, mis hõlmab tehnorajatisi, kaablikanalisisatsiooni, passiivseid kaableid, kaablikappe või muid asjakohaseid võrguelemente.

Lõige 6 defineerib lõppkasutaja.

Lõikes 7 defineeritakse kohtvõrk. Kohtvõrk ehk lokaalvõrk ehk LAN (ingl. *Local Area Network*) on arvutivõrk, mis ühendab piiratud maa-alal, hoones jne asuvaid arvuteid ja võrguseadmeid. Kohtvõrgud võivad olla näiteks kodus, kontoris ja koolis. Kohtvõrk võib olla nii traadiga kui traadita (WLAN, *wireless local area network*).

Lõige 8 defineerib aadressiobjekti. Ruumiandmete seaduse § 43 lõike 2 kohaselt on unikaalaadressi nõudvad aadressiobjektid:

- 1) elamud;
- 2) hooned, milles on eluruume ehk kortereid ja muid aadressi alusel eristamist vajavaid hooneosi;
- 3) juriidiliste isikute asukohahooned;
- 4) hooned, milles asuvad universaalse postiteenuse osutamise juurdepääsupunktid ning eelnimetatud hoonete osad;
- 5) olemasoleval või kavandataval selgelt piiritletaval tiheasustusega või kompaktsel asustusega alal (edaspidi unikaalaadressi nõudega ala) asuvad maaüksused;
- 6) maaüksused, mille koha-aadress sisaldab aadressikoha nime;
- 7) korterid ja muud aadressi alusel eristamist vajavad hooneosad.

Kuna toetusmeetme eesmärk on viia kiiret lairibateenust võimaldav juurdepääsuvõrk piirkondadesse, kus on elanikud ning toimub ettevõtlustegevus, siis on jäetud välja punktides 5 ja 6 nimetatud aadressiobjektid. Kuna postkontorid asuvad samuti hoonetes, millel on unikaalaadress olemas, on selguse huvides jäetud välja ka punkt 4.

2. peatükk (toetatavad tegevused ja nõuded toetatavatele tegevustele) sisaldab ühte paragrahvi.

Eelnõu § 5 sätestab toetatavad tegevused ja toetuse suuruse

Lõikes 1 on nimetatud tingimused, millele peavad vastama kaabel- või traadita juurdepääsuvõrgud, mille jaoks saab taotleda toetust.

Lõike 1 punkti 1 järgi peab toetusmeetme abil liituv juurdepääsuvõrk võimaldama kiiret lairibateenust tagatud allalaadimiskiirusega vähemalt 30 megabitti sekundis. Sellise kiirusega lairibateenust loetakse Euroopa Liidus „kiireks“ ühenduseks. Samas ei tähenda see seda, et klient ei või soovi korral sõlmida teenusepakkujaga väiksema kiirusega lairibateenuse lepingut. Aga tehniline võimekus peab olema selline, mis võimaldab vähemalt 30 Mbit/s kiirusega teenust tarbida. Tagatud allalaadimiskiirus tähendab seda, et teenus peab olema sama parameetriga ja stabiilne. Juhul kui kasutatakse traadita lahendusi (nt. *Fixed Wireless*), peab ka sellise juhul olema võimalik lõpp-kasutajale tagada stabiilne kiirus ning see ei tohi kõikuda ega sõltuda kellaajast ega kasutajate arvust antud ajahetkel.

Punkt 2 ütleb, et juhul kui liin on rajatud valguskaablit kasutades, peab see koosnema vähemalt kiupaarist. Liin on elektroonilise side seaduse § 2 punktis 24 defineeritud kui tehniliste seadmete kogum, mis ühendab lõpp-punkti ühenduspunktiga. Ühenduspunkt on elektroonilise side seaduse § 2 punkti 67 kohaselt kliendi terminalseadme liiniga ühendamise koht. Antud punkt ei nõua (tehnoloogianeutraalsusest lähtudes) liini rajamist valguskaablit kasutades, kuid seab kohustuse teha see vähemalt kahest kiust koosneva valguskaabliga, kui lõppkasutaja valib liini ehitamise tehnoloogiaks valguskaabli. Kahe kiu nõudmise vajadus tuleneb vajadusest tagada tehnoloogianeutraalsus, kuna on lairibatehnoloogiaid, mis kasutavad andeside pidamiseks samaaegselt kahte kiudu. Uuemad tehnoloogiad on siiski pigem ühe kiuga võimalised teenuseid pakkuma.

Lõige 2 loetleb toetatavad tegevused ning lõige 3 loetleb tegevused, mida määrusega ei toetata.

Lõige 4 seab toetuse maksimaalseks suuruseks 300 eurot ühe aadressiobjekti kohta ning lõige 5 seab täiendava piirangu lõppkasutajatele – iga lõppkasutaja saab toetust taotleda ainult ühe aadressiobjekti jaoks.

Lõikes 5 sätestatud piirang tähendab, et üks lõppkasutaja saab toetust taotleda ainult ühel korral ja ühe aadressiobjekti juurdepääsuvõrguga liitumise teostamiseks. Ühele ja samale aadressiobjektile mitut liitumist teha ei saa. Samas erandina, juhul kui tegemist on aadressiobjektiga, mis on jagatud korteriteks või muul viisil mitme erineva lõppkasutaja omandis või kasutuses, kehtib piirang korterite või muu kasutusjaotuse alusel lõppkasutajate suhtes.

Lõikes 6 seatud piirang 180 päeva toetatavate tegevuste elluviimiseks peaks olema piisav, et selle ajaga oleks võimalik teostada liitumisi nii traadita juurdepääsuvõrkudega, mille jaoks piisab vastuvõtuantennide paigaldamisest lõppkasutaja aadressiobjektidel, kui ka kaabevõrkudega, mille jaoks on vajalik ka ehitustööde läbiviimine aadressiobjekti kinnistul jne.

3. peatükk (toetuse taotlemine, nõuded taotlejale ja sideettevõtjale) koosneb seitsmest paragrahvist

Eelnõu § 6 sätestab toetuse taotlemise üldpõhimõtted.

Lõige 1 kohustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit teavitama avalikkust.

Lõige 2 ütleb, et toetuse taotlusi võetakse vastu kuni 30. novembrini 2020. a. Antud piirang tuleneb Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määrusest nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“⁷ § 4 lõikest 1, mis sätestab, et meetme rahastamiseks ette nähtud vahendite kasutamiseks võib võtta kohustusi kuni 31. detsembrini 2020. a. Kuna toetuse taotluste menetlemiseks on ka vajalik aega võtta, siis on vajalik seada taotluste esitamiseks varasema tähtaeg – 30. november 2020.

Lõige 3 selgitab, et kui eelarve ammendub, siis taotluste vastuvõtmine lõpetatakse ning teavitatakse sellest avalikkust.

Eelnõu § 7 sisaldab toetuse taotlejale esitatavaid nõudeid

Lõige 1 sätestab, millised nõuded kehtivad toetuse taotlejale. Tegemist on füüsilisest või juriidilisest isikust lõppkasutajaga, kes vastab Vabariigi Valitsuse 28.04.2020. a määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ § 8 lõikele 3 ja § 9 lõikele 2. Füüsiliste isikute puhul ei tohi meetmest anda toetust neile, kes on töötuna arvele võetud Eesti Töötukassas. Juriidilise isiku osas aga võib toetust maksta üksnes juhul, kui taotlejal puuduvad 12. märtsi 2020. a seisuga riiklike maksude maksuvõlad või on need taotluse esitamise ajaks tasutud või ajatatud ning taotleja on täitnud taotluse esitamise ajaks maksudeklaratsioonide ja majandusaasta aruannete esitamise kohustuse.

⁷ <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052020038?leiaKehtiv>

Lõige 2 ütleb, et toetuse taotleja saab taotlusi esitada kahel viisil. Esimene variant on esitada taotlus toetusmeetme programmis osaleva sideettevõtja kaudu. See võimaldab tagada lõppkasutaja jaoks kiirema ja tulemuslikuma menetluse läbi selle, et enne toetuse taotlemist leiaks lõppkasutaja endale sideettevõtja, kes tema soovitud aadressil on võimeline käesolevas määruses sätestatud nõuetele vastavat juurdepääsuvõrgu liitumist looma. Alles seejärel, kui selline sideettevõtja on leitud ning kokku on lepitud liitumise hind, saab lõppkasutaja esitada oma taotluse sideettevõtjale ning volitada sideettevõtjat enda nimel toetuse taotluse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile esitama. Selline asjaajamine tagab selle, et lõppkasutajad ei satuks olukorda, kus nad küll saavad toetust liitumise loomise jaoks, aga kokkuvõttes ei suuda ükski nende poolt välja valitud sideettevõtja ettenähtud toetussumma piires lõppkasutaja soovitud tingimustele vastavat liitumist luua.

Teise variandina on siiski jäetud lõppkasutajale soovi korral ka võimalus ise otse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt toetust taotleda. Selleks peab ta siiski saama sideettevõtjalt vastava pakkumuse, milles on vajalike tegevuste kalkulatsioon, ning lisama selle taotluse juurde.

Eelnõu §-is 8 on seatakse nõuded toetusmeetme programmis osalevale sideettevõtjale.

Lõike 1 punktis 1 nimetatud samaväärse registri all on mõeldud Euroopa Majanduspiirikonna liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis asuvat registrit, mis on samaväärne äriregistriga. Kolmandatest riikidest pärit taotlejad ei saa toetuse taotlust esitada.

Punkti 3 kohaselt peab toetusmeetme programmis osaleva sideettevõtja osutama üldkasutatavat elektroonilise side teenust. Selline tingimus on vajalik, kuna toetusmeetme eesmärk on toetada juurdepääsuvõrkudega liitumist ning selle kaudu lairibateenuse osutamist ning seda ei ole võimalik teha kellelgi, kes ei ole sideettevõtja.

Punktis 4 nimetatud võrgule juurdepääsu all on mõeldud olukorda, kus sideettevõtja rendib võrguressurssi ja ühendusi teiselt sideettevõtjalt.

Punktis 6 sätestatud maksuvõla olemasolu kontrollib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Maksu- ja Tolliameti andmebaasist. Teistes ELi riikides ja Šveitsis registreeritud taotlejate puhul on vajalik, et nad esitaksid sellekohased väljavõtted ja muud tõendavad dokumendid.

Lõige 2 sätestab need dokumendid ja kinnitused, mille peab toetusmeetme programmis osaleda sooviv sideettevõtja esitama. Punktides 1 kuni 10 olevad kinnitused võivad olla vormistatud ühe allkirjastatud dokumendina.

Lõige 3 teeb erandi lõike 2 punktides 6, 8 ja 9 sätestatud kohustustele. Jaateenuseid lõppkasutajatele mittepakkuvad sideettevõtjad on tavaliselt ainult taristuoperaatorid ning rendivad oma võrku teistele sideettevõtjatele (osutavad võrguteenust elektroonilise side seaduse § 2 punkti 66 tähenduses), et need saaks omakorda osutada jaateenuseid lõppkasutajatele.

Lõige 7 annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile õiguse sideettevõtja eemaldamiseks toetusmeetme programmist, kui see on vähemalt viiel korral toetuse taotluste edastamisel esitanud ebaõiget või mittetäielikku teavet või rikkunud toetuse kasutamisega seotud nõudeid. Selline otsus ei ole automaatne, vaid Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on kaalutusõigus, kas rikkumised on olnud piisavalt rasked või on need olnud juhuslikku laadi ning sideettevõtja on oma tegevust korrigeerinud.

Lõikes 8 on selgitatud, mis saab peale sideettevõtja eemaldamist toetusmeetme programmist. Nende lõppkasutajate osas, kelle kohta on toetuse andmise otsust eelnevalt tehtud, on sideettevõtjal õigust toetuse väljamakse saada. Aga uusi lõppkasutaja toetuse taotlusi sideettevõtja edastada ei tohi, samuti ei tohi ta esitada pakkumusi lõppkasutajatele viimaste poolt ise toetuse taotluse esitamise juurde ning peab lõppkasutajaid teavitama, et tal puudub edaspidi õigus programmis osaleda.

Eelnõu § 9 sätestab toetuse taotlusele esitatavad nõuded

Lõikes 1 nimetatud teabe esitamiseks koostab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet vastava taotluse vormi.

Lõike 1 punktis 6 nimetatud kohustus tuleneb Vabariigi Valitsuse 28.04.2020. a määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ § 5 lõike 1 punktist 3.

Eelnõu §-is 10 on kirjas toetuse taotluse esitamist

Lõikes 3 loetletud teabe all on mõeldud koondinfot sideettevõtja poolt esitatava taotluste osas. See tähendab, et sideettevõtja esitab ühes tabelis koondinfona taotlustes esitatud andmed, mille ta antud kuus esitab.

Lõige 4 seab piirangu summale, kui palju tohib sideettevõtja käesoleva meetme lõppkasutajale antava toetuse arvelt ning määruse „Järgmise põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu teise etapi rajamise toetusmeetme tingimused ja kord“ alusel makstava investeringutoetusena. Selleks summaks on 2 500 000 eurot ning kontserni kuuluvate ettevõtete puhul kehtib see piirsumma kõigile kontserni ettevõtetele ühiselt. Selline piirang on otstarbekas põhjusel, et võimaldada ka väiksematel sideettevõtjatel selle toetusmeetme elluviimisel osaleda ning seeläbi suurendada konkurentsi Eesti sideturul.

Eelnõu § 11 sätestab toetuse taotluse menetlemise Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametis

Lõike 1 punktis 3 nimetatud hinnangu andmisel riigiabi reeglitega kokkusobivuse kohta vaatab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet seda, kas juriidiliste isikute puhul on võimalik anda riigiabi vähese tähtsusega abina. Selleks kontrollitakse vähese tähtsusega riigiabi registrit veendumaks, et taotluse esitanud juriidilise isiku vähese tähtsusega riigiabi piirmäär ei ole täis.

Lõike 5 punkti 4 alusel ei tohi anda toetust tegevustele, mis on tehtud või mille elluviimist on alustatud või mille osas on võetud kohustusi enne toetuse andmise otsust. Antud määruse kontekstis on mõeldud ainult neid tegevusi, mida käesoleva määruse alusel toetatakse – st. juurdepääsuvõrguga liitumist ning seadmete ja passiivtaristu ostmist ning paigaldamist lõppkasutaja ruumidesse vastavalt lõppkasutaja poolt esitatud taotlustele. Juhul kui selliseid töid on juba tehtud või need tegemisel, siis tagantjärele toetust taotleda ei ole lubatud.

Antud säte ei puuduta neid töid ja tegevusi, mida sideettevõtjad teostavad kas omal initsiatiivil või tulenevalt mõnest muust toetusmeetmetest saadud toetuste kohta (näiteks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkude rajamine ning selle läbi liitumise võimaluse loomine erinevates piirkondades).

Eelnõu § 12 käsitleb toetuse andmise otsust ja taotluse rahuldamata jätmist.

4. peatükk (toetuse väljamaksmine ja toetuse kasutamise kontrollimine) koosneb kolmest paragrahvist.

Eelnõu § 13 sätestab toetuse väljamaksmisega seotud protseduurid.

Lõike 1 kohaselt makstakse toetus välja toetuse taotluse esitanud sideettevõtjale. See tähendab, et peale liitumise teostamist ei pea lõppkasutaja enam taotlusi esitama ega ka ise toetust edasi sideettevõtja kandma.

Lõige 3 seab piirangu sideettevõtjatele väljamakse taotluse esitamisel. Sideettevõtja võib väljamakse taotlusi esitada üks kord kuus. Piirangu seadmise eesmärk on vähendada halduskoormust ning kiirendada menetlust läbi selle, et sideettevõtjad esitavad korraga suurema hulga toetuse väljamaksetaotlusi ning neid on võimalik efektiivsemalt menetleda.

Lõikes 4 on sideettevõtjale seatud kohustus säilitada väljamakse taotluses nimetatud aadressiobjektidel tehtud andmeid ja dokumente. Neid dokumente ei pea esitama väljamakse taotluse esitamisel, aga Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus neid juhukontrolli alusel igal ajahetkel enne või pärast väljamakse tegemist sideettevõtjalt küsida.

Eelnõu §-is 14 on kirjas juurdepääsuvõrguga liitumise teostamise kontrollimise protseduurid.

Kontrollimisel lähtutakse peamiselt juhuvalikust ja riskihinnangutest – seda nii dokumentide kontrollimisel kui vajadusel kohapealse kontrolli läbi viimisel.

Eelnõu § 15 sätestab lairibateenuse osutamise kohustuse ja tagasimaksete tegemise selle kohustuse rikkumisel.

Lõikes 1 sätestatud 24 kuulise lairibateenuse osutamise kohustuse eesmärk on tagada, et toetusega rajatud liitumised võetakse realselt kasutusse pikemaks ajaks ning need rajatakse püüasustusega aadressidele, mitte näiteks suvilatesse, kus aastaringselt ei elata ning mõne kuu möödudes peale toetusega ehitatud liitumise algust leping lõpetatakse.

Lõige 2 kohustab nimetatud kohustuse rikkumise korral sideettevõtjat tagastama vastaval aadressiobjektil juurdepääsuvõrguga liitumise teostamise eest saadud summa.

Lõige 3 sätestab erandi neile sideettevõtjatele, kes ise jaeteenuseid lõppkasutajatele ei paku. Sellisteks sideettevõtjateks on taristuoperaatorid, kes küll rajavad passiivse taristu, kuid pakuvad seda teistele sideettevõtjatele teenuste osutamiseks. Kuna nemad opereerivad ainult taristut ning ei oma kontrolli selle üle, kas ja kellega lõppkasutajad lairibateenuste osutamiseks lepinguid sõlmivad. Samuti kehtib lõikes sätestatud erand siis, kui sideettevõtja lõpetab tegevuse.

5. peatükk (Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti, sideettevõtja ja lõppkasutaja õigused ning kohustused) koosneb kolmest paragrahvist.

Eelnõu § 16 käsitleb informatsiooni esitamist, kogumist ja avalikustamist.

Lõikes 1 on seatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile kohustus luua toetuse andmise ja kasutamise kohta seotud info avaldamiseks avalik veebileht.

Lõikes 2 on sätestatud info, mis peab veebilehel olema kajastatud. Punktis 4 on sätestatud, et selleks on ka toetusmeetme programmis osalevate sideettevõtjate nimed ja registrikoodid. See abistab toetuse taotlejaid ning annab neile ülevaate, millised sideettevõtjad on valmis toetusmeetme abil juurdepääsuvõrguga liitumisi teostama. Seejärel saavad toetuse taotlejad juba ise pöörduda vastava sideettevõtja poole, küsida liitumise teostatavuse ja hinna kohta, tingimuste sobivuse korral esitada sideettevõtjale toetuse taotluse, mille sideettevõtja saab omakorda esitada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

Punktis 5 sätestatud kohustus tuleb Vabariigi Valitsuse 28.04.2020. a määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ § 12 lõikest 1.

Eelnõu § 17 sätestab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti õigused ja kohustused.

Eelnõu § 18 sätestab toetusmeetme programmis osaleva sideettevõtja õigused ja kohustused.

Eelnõu § 19 sätestab toetuse saaja õigused ja kohustused.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Kuna määruse eelnõu eesmärk on toetada riigieelarve vahenditest juurdepääsuvõrkudega liitumist, siis on vajalik analüüsida määruse eelnõu vastavust ELis kehtivatele riigiabi reeglitele. Toetusmeetme raames antav toetus, juhul kui see antakse füüsilistele isikutele, ei ole riigiabi. Ettevõtetele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele antav abi on aga käesoleva määruse kontekstis käsitletav vähese tähtsusega abina.

Täpsemalt lähtutakse toetuse andmisel ettevõtetele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele alljärgnevatest EL õigusaktidest:

- Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8);
- Komisjoni määrus (EÜ) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17);
- Komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45–54).

4. Määruse mõjud

Järgnevalt on analüüsitud määruse mõjusid vastavalt Vabariigi Valitsuse 22. detsembril 2011. aastal vastu võetud määrusele nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“.

Sotsiaalne, sh demograafiline mõju

Toetusmeede omab sotsiaalsest ja demograafilisest aspektist positiivset mõju. Kiiret lairibateenust võimaldava juurdepääsuvõrguga liitumine on paljudele peredele ja ettevõtetele liiga suur väljaminek, mida majanduslikult ei ole võimalised tegema. Samas on kiire internetiühenduse olemasolu tänapäeval elementaarne vajadus teenuste tarbimiseks ja ühiskonnaelus osalemises. COVID-19 puhangu ajal muutus hea internetiühenduse olemasolu vältimatult vajalikuks kõigile kaugõppel olevate laste peredele, samuti kaugtööd tegevatele tööealistele elanikele. Lairibaühenduse olemasolu loob kõikidele elanikkonna gruppidele hakkamasaamiseks paremad võimalused.

Mõju riigi julgeolekule ja välissuhtele

Toetusmeetmel puudub otsene mõju riigi julgeolekule ja välissuhtele.

Mõju majandusele

Toetusmeetme mõju majandusele on positiivne. Internetiühenduse olemasolu on tänapäeval majandustegevuses vältimatu vajadus. Suurem hulk kiiret lairibateenust võimaldavate liitumiste olemasolu võimaldab kõigil teha oma tööd ja muid vajalikke igapäevatoiminguid oluliselt kiiremini ja kvaliteetsemalt.

Mõju elu- ja looduskeskkonnale

Toetusmeede ei mõjuta otseselt elu- ja looduskeskkonda.

Mõju regionaalarengule

Toetuse abil loodavate juurdepääsuvõrkudega liitumiste mõju regionaalarengule on positiivne, suurendades nii elukvaliteeti kui ka maapiirkondade konkurentsivõimet. Antud toetusmeede on üle-eestiline ega eelisarenda üht või teist regiooni. Samas on toetusmeetme abikõlblikust sihtpiirkonnast jäetud välja kõik linnades ja vallasisestes linnades asuvad aadressiobjektid.

Toetusmeetme abiga kiiret lairibateenust võimaldavate elektroonilise side võrkudega liitumine toetab inimeste võimalusi kaugtöö tegemiseks, parandab riigi poolt pakutavate e-teenuste kättesaadavust ning võimaldab osaleda ka kaugõppes.

Kuna toetusmeede on mõeldud ainult maapiirkondadele (st. abikõlblikust sihtpiirkonnast on välistatud linnades ja vallasisestes linnades asuvad aadressiobjektid), siis toetab meede ainult nende piirkondade majanduslikku konkurentsivõimet. Samas ei halvenda see linnade konkurentsivõimet, kuna linnades on sideteenuste pakkumine majanduslikult tasuv ning seal on piisava kvaliteediga teenus tagatud ka ilma toetusteta.

Kuna toetusmeetme abikõlbliku sihtpiirkonna hulka ei kuulu linnad ja vallasisesed linnad (mõlemad kui asustusüksused, mitte haldusüksused), siis omab see meede suuremat mõju just hajaasustusega piirkondadele, kus täna puudub piisava kiirusega internetiühendus.

Kuna toetusmeedet saavad kasutada ka juriidilised isikud, siis omab see positiivset mõju ka nendele linnadest ja vallasisestest linnadest väljaspool olevatele ettevõtjatele, kes otsustavad selle meetme abil elektroonilise side võrguga liituda.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste korraldusele

Antud toetusmeede ei oma mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsute korraldusele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Käesoleva määruse rakendamiseks loetakse toetusmeetme välja kuulutamist, toetuse taotluste vastuvõtmist ja menetlemist koos toetust saavate lõppkasutajate väljavalimisega ning hilisemat

toetuse välja maksmist koos toetuse kasutamise järelevalvega. Kõiki eelloetletud tegevusi viib ellu Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Toetuse andmisega seoses tekib riigile kulu 9 miljonit eurot toetuse andmiseks lõppkasutajatele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu edastati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Maaeluministeeriumile ja Rahandusministeeriumile. Rahandusministeerium esitas oma ettepanekud mitteametlikult ning need kõik viidi määrusesse sisse. Ülevaade Rahandusministeeriumi ettepanekutest on leitav seletuskirja lisast. Maaeluministeeriumist tagasisidet ei tulnud. Samuti esitati eelnõu arvamuse avaldamiseks Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning Eesti Elektritööstuse Liidule, kellest ükski ettepanekuid tähtjaks ei esitanud.

Lisa Ettepanekutega arvestamise tabel